

HANDLÄGGARE/ENHET
Enheten för avtalsfrågor
Claes-Mikael Jonsson

DATUM
2017-09-08

DIARIENUMMER
20170228

ERT DATUM
[F 11 Datum]

ER REFERENS
A2017/01158/ARM

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över Utstationering och vägtransporter Ds 2017:22

LO har beretts tillfälle att yttra sig över ovan angivna promemoria rörande utstationering och vägtransporter. LO inkommer härmed med yttrande avseende de delar av förslaget som handlar om förändringar av anmälningsskyldigheten för utstationering.

Sammanfattning

LO välkomnar att regeringen föreslår att undantaget från anmälningsskyldighet vid kortare utstationeringar tas bort.

LO anser att det är viktigt att regelverket påverkar incitamenten för utstationerade företag att anmäla sig till registret. LO anser att förslaget om att utvidga sanktionsansvaret till mottagare av tjänst är en rättssäker lösning som ger tjänsteköpare incitament att efterfråga dokumentation som styrker att anmälningsskyldigheten fullgörs. LO välkomnar förslaget i detta avseende.

LO anser att regeringens förslag om att undanta privatpersoner från sanktionsansvaret gör att den handlingsdirigerande effekten riskerar att utebli på områden där utstationering är vanligt förekommande. LO anser att förslaget 10 a § 2 stycket ska strykas.

LO vill erinra om att regeringens förslag om stärkt anmälningsskyldighet innebär utökat ansvar för Arbetsmiljöverket. Det är viktigt att väsentligt större medel anslås till Arbetsmiljöverket.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

Kort bakgrund

LO har under en längre period uppmärksammat att anmälningarna om utstationering hos Arbetsmiljöverket är få. Mörkertalet är stort när det gäller utstationering av arbetskraft till Sverige. Tendensen är att det är seriösa företag som anmäler sig till registret, medan de företag som vill pressa löner och arbetsvillkor inte anmäler sin närvaro. Dessutom är uppgifterna i Arbetsmiljöverkets register inte sällan bristfälliga, vilket gör att registret ger en felaktig och missvisande bild av förhållandena på svensk arbetsmarknad.

För den svenska kollektivavtalsmodellen, som bygger på att parterna autonomt tillsammans reglerar villkoren på arbetsmarknaden, är ett fungerande register nödvändigt. Det är nödvändigt att det finns en klar bild av vilka företag som finns i landet, för att möjliggöra att utstationeringsavtal kan tecknas. För att klara en ökad internationalisering till följd av EUs fria rörlighet för tjänster behöver den kollektiva självregleringen stödsystem. Regeringens förslag avser att korrigera bristerna i registret och stödja upp den svenska kollektivavtalsmodellen. LO välkomnar därför regeringens förslag om stärkt anmälningsplikt.

Förslaget

Anmälan om utstationering och kontaktperson från första dagen

LO välkomnar att regeringen föreslår att undantaget för anmälningsskyldighet vid kortare utstationeringar tas bort. Att arbetsgivaren vid alla utstationeringar har en skyldighet att anmäla en utstationering och att ha en kontaktperson, gör regelverket enhetligare och täpper till oseriösa företags möjligheter att kringgå anmälningsplikten.

Utökad sanktionsavgift till mottagaren av tjänsterna

LO anser att det är viktigt att regelverket påverkar incitamenten för utstationerade företag, att anmäla sig till registret. Att utöka sanktionsavgiften, till att omfatta mottagaren av tjänster vid utstationering, är en viktig förändring av de nuvarande reglerna. I flera länder finns ett motsvarande ansvar för tjänstemottagaren för tjänsterna. Regeringens förslag innebär att incitamenten ökar, men undantaget för privatpersoner gör att luckorna i registret riskerar att kvarstå i de branscher där behovet av anmälningsplikten är störst.

LO stödjer, den av regeringen föreslagna tekniken, för hur sanktionsansvaret för mottagare av tjänster uppstår. För det första införs en skyldighet för den utstationerande arbetsgivaren, att lämna dokumentation till mottagaren av tjänsten om att anmälningsplikten fullgjorts. För det andra införs en skyldighet för mottagaren, att underrätta Arbetsmiljöverket om dokumentation om anmälan till registret saknas.

För det tredje innebär regeringens förslag att Arbetsmiljöverket får ett utökat ansvar att utöva tillsyn över de två första stegen. För det fjärde föreslås, att sanktionsavgiften som kan tas ut från utstationerade företag vidgas. Den föreslås kunna omfatta utebliven dokumentation till mottagaren av tjänsten och anmälningsplikten till Arbetsmiljöverket samt även mottagaren av tjänsten, om denne inte underrättar Arbetsmiljöverket om utebliven dokumentation. LOs bedömning är att regeringens förslag är en rättssäker lösning som ger köparen av tjänsterna, incitament att efterfråga dokumentation som styrker att anmälningsplikten fullgörs. Erfarenheterna från Danmark visar att ett utvidgat sanktionsansvar har stark handlingsdirigerande effekt.

LO anser dock att förslaget har en viktig brist. Skyldigheten för mottagaren att anmäla utebliven dokumentation omfattar inte enskilda som tar emot tjänsterna för eget bruk. I författningskommentaren anges som exempel en privatperson som bygger om ett kök. Konsekvensen av detta är att privatpersoner faller utanför sanktionsansvaret och att den handlingsdirigerande effekten riskerar att utebli för privatpersoner. LO anser att det är beklagligt att regeringen föreslår ett undantag för privatpersoner.

Kanske är det framförallt för de tusentals arbeten som sker med privatpersoner som uppdragsgivare, i den så kallade ROT-sektorn, som behovet av anmälningsplikten är som störst. I LO-rapporten *Gäst i verkligheten* (2013) uppskattade Byggnads avdelning i Stockholm att det fanns cirka 2 500 utstationerade byggnadsarbetare på de stora byggprojekten i Storstockholm. Därutöver uppskattade Byggnads avdelning att fanns cirka 10 000 utstationerade byggnadsarbetare, i den mer småskaliga ROT-sektorn, med privatpersoner som beställare. Hur stora siffrorna är för hela landet är svårt att bedöma. Av rapporten framgår även att det är allra svårast att hitta arbetsgivarna och träffa kollektivavtal i ROT-sektorn. Det finns ingen anledning att tro att dessa förhållanden har förändrats under senare år. LOs bedömning är att undantaget för privatpersoner riskerar att urholka den incitamentsstruktur som regeringens förslag vilar på. Att låta privatpersoner omfattas av sanktionsansvaret kan inte anses vara en åtgärd som är oproportionerligt belastande eller betungande. LO anser att förslaget 10 a § 2 stycket ska strykas.

Medel till Arbetsmiljöverket

LO vill avslutningsvis erinra om att regeringens förslag om stärkt anmälningssplikt innebär utökat ansvar för Arbetsmiljöverket. För att regeringens förslag inte bli ett verkningslöst luftslott måste Arbetsmiljöverket tillskjutas väsentligt större medel.

Med hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Claes-Mikael Jonsson